

Huizen van destijds

Regelmatig verdwijnen enkele oude huizen uit het stadsbeeld. Zowel krotwoningen als nog mooie herenhuizen gaan onder de slopershamer om plaats te maken voor een nieuw appartementsgebouw.

Het slopen van oude huizen deed ons denken aan de vele woorden die te maken hebben met de beschrijving van oude huizen. Woorden die stilaan uit onze woordenschat verdwijnen.

De voordeur

Zo moest men bij het betreden van een huis eerst het *voorland* (trottoir) oversteken. Naast de deur van de mooie huizen bevond zich een bel en een brievenbus. Werkmanskuisjes hadden die accessoires niet. Men bonsde gewoon eens op de deur als men wilde binnenkomen en de zeldzame correspondentie werd onder de deur geschoven. Soms was er een spiegel of *spionnetje* aanwezig om te zien wie er aanklopte. Boven de deur van de betere huizen bevond zich een *opperlucht*: dat is een glazen ruit die licht in de gang van het huis moest werpen.

De woningindeling zag er vroeger als volgt uit: een

Een zicht op de Visserskaai: let er op hoeveel dakvensters geopend zijn.

voorplaats met daarachter de keuken. Verder was er meestal een *koer*, soms ook een *kolenkot* als de kolen niet in de kelder lagen. Mooie huizen hadden meestal ook een *veranda*, waar men bij mooi weer als in een serre kon zitten. In kleine huisjes bevonden zich boven een paar slaappleaatsen, soms met lage venstertjes omdat het dak al een deel van de bovenbouw innam. Herenhuizen beschikten boven vooraan het salon met nogal dikwijls een *logia*, zodat men beter de straat kon overschouwen. Dat salon nam

niet altijd de volledige breedte van het huis is, maar er was soms nog plaats voor een zijkamertje dat men op z'n Oostends het *kabernet* noemde. Dat kwam van het Franse cabinet dat bedoeld was als privaat ontvangstaatsje, bureau, naaikamer of kinderkamer.

Wonen in de kelder of op zolder

In bepaalde huizen deed de kelder dienst als woonplaats en was er sprake van een gezellige *kelderkeuken*. Van daaruit zag men alleen de be-

ven van de voorbijgangers.

Ook helemaal bovenaan was er mogelijkheid om een of meerdere verdiepingen te verhuren. Hoe hoger men ging wonen, hoe goedkoper het toen was, want er waren veel trappen te doen. In het hoogseizoen werden ook *mansardes* of zolderkamers afzonderlijk verhuurd.

Als men tijdens de dag dakvensters zag openstaan, mocht men bijna zeker zijn dat daar ook geslapen werd. Gezinnen met veel kinderen konden die ruimte goed gebruiken. Ook het inwonend personeel van handelshuizen kreeg in het dak een slaapkamer ter beschikking.

Grotere huizen beschikten ook over een grote zolder waar allerlei zaken werden bewaard die ooit wel nog van pas zouden kunnen komen. En er was dan ook meestal een *opperzolder* die men kon bereiken via een ladder. Daar lagen allerlei spullen die nooit meer het daglicht zouden zien.

Het toilet

Tenslotte nog een woordje over het toilet. Vroeger noemde men dit het *vertrek*, daarna sprak men van *bachten* om later de afkorting *W.C.* te gebruiken. Nu noemt men het kleinste kamertje het toilet. Na de Eerste Wereldoorlog kregen sommige huizen een *Engelse W.C.* waarmee men wilde aanduiden dat er een bak met stromend water voorzien was om de doorspoeling mogelijk te maken.

De Alfons Pieterslaan: statige herenhuizen, met opperluchters en salon met cabinet op de eerste verdieping.